

“No s’ha parlat prou del sud d’Itàlia, només de Nàpols i Sicília”

Mariolina Venezia (Matera, Itàlia, 1961) és l'autora del Premi Llibreter 2007, *Fa mil anys que sóc aquí*, novel·la, la primera de l'autora, publicada per La Campana en traducció d'Anna Casassas. A Itàlia ha obtingut el premi Campiello. L'obra s'està traduint a més de vint idiomes.

—Heu viscut uns anys a França i hi heu publicat llibres de poesia. Heu tornat a Itàlia i heu fet una novel·la que parla del sud del país a través de cinc generacions d'una família. Es pot dir que vau tornar al país per parlar del país?

—No, perquè no es pot dir que hagi tornat a Itàlia. Tot i que del 83 al 90 he viscut a França, mai no he sentit que me n'anava d'Itàlia. Els llibres de poesia, tres, que he publicat a França eren bilingües, escrits en italià i traduïts al francès per mi mateixa.

—Teníeu una idea clara del que volíeu fer a l'hora de refer la història d'una família?

—Explicar una cosa que ha passat a Itàlia i a molts països semblants, el pas d'una cultura rural a una cultura estandaritzada. Partia d'un treball que havia fet com a realitzadora de documentals, el d'haver entrevistat molta gent.

—Sembla que hàgiu tingut un interès especial a parlar preferentment de les dones.

—Els homes també hi són importants i protagonitzen escenes clau i potents. Sí, és cert que hi ha moltes dones, però no volia fer una novel·la sobre les dones, sinó sobre la marginació social, econòmica i cultural del sud d'Itàlia. Del pas d'una societat molt arrelada al territori a una societat globalitzada. Per aquesta raó la novel·la s'acaba amb la caiguda del mur de Berlín, que simbolitza l'inici de la globalització.

—Però sí que hi ha una oralitat en el vostre estil que respon al relat oral de les històries narrades per les dones.

—Sí, això és cert. El que he intentat fer és traslladar a la novel·la la cultura oral, patrimoni de la regió: proverbis, frases, expressions... Per això m'he inspirat en l'estil d'obres clàssiques que, com l'*Odissea* i els poemes èpics, parteixen de la cultura oral. També m'he inspirat en *Les mil i una nits*, per la forma d'incloure les històries dins del relat.

Mariolina Venezia, autora de la novel·la *Fa mil anys que sóc aquí*, traduïda per La Campana i Premi Llibreter 2007.

—Aquest sistema dóna molta llibertat al narrador, que pot incloure una història concreta en el moment que vulgui, no?

—Sí. Són parèntesis. I això m'ha permès incorporar moltes històries interessants i il·lustratives, encara que aparentment semblin secundàries o anecdòtiques. Històries del poble, no de grans personatges. Històries de desconeguts que no apareixen als llibres d'història.

—Els crítics han parlat de realisme màgic. Hi esteu d'acord?

—Estic molt afeccionada de ser comparada amb García Márquez, però al mateix temps no em sento inclosa dins del realisme màgic, perquè no hi ha màgia en el meu llibre. Hi ha una mirada màgica sobre els personatges, però sempre una explicació racional del que passa, sota el prisma de la ironia. Fets que poden semblar miraculosos o accions diabòliques acaben tenint una explicació racional.

—Combineu les frases molt senzilles, de funció bàsicament

informativa, amb frases de molta intensitat poètica. Amb quin objectiu?

—És una estratègia que té un objectiu clar, l'agilitat. La lectura, d'aquesta manera, es fa fluida, ràpida. Potser perquè jo sóc una persona que s'avorreix molt i no vull avorrir el lector. Així, a vegades intensifico les sensacions i a vegades sóc directa. M'agrada canviar de registre.

—Així sou amena.

—Sí. L'acumulació de bellesa cansa. Per això canvio de registre, de to, de ritme. Alterno, com fa la vida, una cosa molt lírica amb una cosa molt prosaica: això és molt irònic.

—No se n'havia parlat prou del sud d'Itàlia?

—S'ha parlat molt de Nàpols i Sicília i molt poc d'aquest sud, les regions de Basilicata i de la Campània, regions de gran encant, fetes de molts contrastos i paradoxes.

—Carlo Levi en parla a *Crist s'ha aturat a Eboli*.

—I poca cosa més. I a més, no és de la regió. Per això la seva és una mirada antropològica.

Lluís Bonada